МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 531-36-93; 206-38-44
E-mail: kanc@mev.gov.ua, сайт: https://menr.gov.ua, ідентифікаційний код 37552996

_____ На № _____

Державна регуляторна служба

Про погодження проєкту наказу Міненерго

Міненерго направляє на повторне погодження проєкт наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Змін до Методики обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії», який доопрацьований із врахуванням пропозицій ТОВ «РЕНДЖИ БІОЕНЕРГО» (від 12.08.2020 № 1455).

Просимо розглянути та погодити проєкт наказу в одноденний строк та залишити без розгляду лист Міненерго від 07.09.2020 № 26/1.2-4.6-19784.

Додатки:
1. Проєкт наказу на 14 арк. в 1 прим.
2. Пояснювальна записка на 4 арк. в 1 прим.
3. Порівняльна таблиця на 23 арк. в 1 прим.
4. Аналіз регуляторного впливу на 9 арк. в 1 прим.
5. Копія наказу Мінекоенерго від 13.12.2019 № 507 на 5 арк. в 1 прим.
6. Повідомлення про оприлюднення на 1 арк. в 1 прим.

В. о. Міністра **Ольга БУСЛАВЕЦЬ**

Олександр Зєнченко 594-66-13 (050601837)

UB
Міністерство енергетики України
№26/1.2-4.6-22133 від 19.10.2020
БУСЛАВЕЦЬ Ольга (ПЕРШИЙ ЗАСТУПНИК МІНІСТРА ЕНЕРГЕТИКИ)
19.10.2020 11:32

Пояснювальна записка
до проєкту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Змін до Методики обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії»

1. Резюме

Метою проєкту наказу є приведення положень Методики обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії у відповідність з актами законодавства у зв'язку із запуском 01.07.2019 нового ринку електричної енергії відповідно до пункту 2 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» і постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 18.07.2019 № 1525 «Про затвердження Змін до постанови НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 312 «Про затвердження Правил роздрібного ринку електричної енергії».

2. Проблема, яка потребує розв'язання

Методика обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії потребує внесення таких змін:

приведення терміну «плата за перетікання реактивної електроенергії» у відповідність з Правилами роздрібного ринку електричної енергії;

заміна термінів «енергопостачальник» і «електроенергетична система» на «оператор системи розподілу», «оператор системи передачі»;

використання «середньозваженої фактичної ціни електричної енергії на ринку «на добу наперед» за перші 20 днів попереднього розрахункового періоду» у формулах розрахунку плати за перетікання реактивної електроенергії замість «середньої закупівельної оптової ринкової ціни на електроенергію за розрахунковий період»;

заміна назв «договору про постачання електроенергії» і «договору про технічне забезпечення електропостачання» на «договір про надання послуг із забезпечення перетікань реактивної електроенергії»;

а також редакційних виправлень.

3. Суть проєкту акта

Наказ Міністерства енергетики України «Про внесення Змін до Методики обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії» забезпечить приведення формул, визначень, термінів та скорочень у відповідність з вимогами чинного законодавства.

UB
Міністерство енергетики України
№26/1.2-4.6-22133 від 19.10.2020
БУСЛАВЕЦЬ Ольга (ПЕРШИЙ ЗАСТУПНИК МІНІСТРА ЕНЕРГЕТИКИ)
19.10.2020 11:32

4. Вплив на бюджет

Реалізація наказу не потребує фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

5. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю.

Проєкт акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

З метою забезпечення громадського обговорення проєкт акта розміщено на офіційному вебсайті Міненерго http://mpe.kmu.gov.ua.

6. Прогноз впливу

Очікуваний вплив реалізації акта на:

проєкт акта не буде мати негативного впливу на ринкове середовище;

забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави: реалізація Проєкту підвищить спроможність суб'єктів господарювання, оскільки приведе у відповідність до Закону України «Про ринок електричної енергії» порядок обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії

підвищення чи зниження спроможності територіальних громад: не буде мати негативного впливу;

ринок праці та рівень зайнятості населення: не впливає;

екологію та навколишнє природне середовище: не впливає;

Проєкт є регуляторним актом.

7. Позиція заінтересованих органів

Наказ потребує погодження Державною регуляторною службою України, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг України та Антимонопольним комітетом України.

Наказ підлягає державній реєстрації у Мін'юсті.

8. Ризики та обмеження

Проєкт акта не містить норм, що порушують права та свободи, гарантовані Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

У Проєкті акта відсутні положення, які порушують принципи забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Проєкт акта не містить положень, які створюють підстави для дискримінації.

У Проєкті акта відсутні положення, які містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов’язаних з корупцією.

Проєкт акта не потребує проведення цифрової експертизи та отримання висновку Мінцифри про проведення цифрової експертизи, у зв’язку з тим, що проект не стосується питань інформатизації, електронного урядування, формування і використання національних електронних інформаційних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства, електронної демократії, надання адміністративних послуг або цифрового розвитку.

9. Підстава розроблення проєкту акта

Наказ Міністерства енергетики України «Про затвердження Змін до Методики обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії» розроблено відповідно до вимог Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14.03.2018 № 312.

В. о. Міністра енергетики України **Ольга БУСЛАВЕЦЬ**

« ____ » _____ 20__ року

ПРОГНОЗ ВПЛИВУ
реалізації акта на ключові інтереси заінтересованих сторін

1. У зв'язку з внесенням змін до Правил роздрібного ринку електричної енергії затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 18.07.2019 № 1525, виникла необхідність внесення змін до Методики обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії (далі – Методика), затвердженої наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України 06.02.2018 № 87, зареєстрованим Міністерством юстиції України 02.04.2018 за № 392/31844

Реалізація наказу Міністерства енергетики України «Про внесення змін до Методики обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії» дозволить привести положення Методики у відповідність до вимог чинного законодавства

2. Вплив на ключові інтереси усіх заінтересованих сторін

Заінтересована сторона	**Ключовий інтерес**	**Очікуваний (позитивний чи негативний) вплив на ключовий інтерес із зазначенням передбачуваної динаміки змін основних показників (у числовому або якісному вимірі)**		**Пояснення (чому саме реалізація акта призведе до очікуваного впливу)**
		Короткостроковий вплив	**Середньостроковий вплив**	
Оператори системи передач та розподілу	Зниження втрат електроенергії, покращення якості напруги	+	+	Приведе вимоги Методики у відповідність до вимог чинного законодавства, що в свою чергу сприятиме застосуванню операторами системи сучасних інформаційних комп'ютерних технологій та автоматизованих систем контролю обліку електричної енергії, а також упорядкування договірних відносин між непобутовими споживачами та операторами системи з питання розрахунків плати за перетікання реактивної електроенергії.
Споживачі електричної енергії	Компенсація перетікання реактивної електроенергії, зменшення плати за перетікання електроенергії	+	+	Забезпечить стимулювання непобутових споживачів електроенергії до впровадження регулювання електричних режимів з метою зменшення обсягів перетікань реактивної електроенергії на межі балансової належності електромереж з оператором системи, а також стимулювання до впровадження сучасних засобів компенсації реактивної потужності;

UB
Міністерство енергетики України
№26/1.2-4.6-22133 від 19.10.2020
БУСЛАВЕЦЬ Ольга (ПЕРШИЙ ЗАСТУПНИК МІНІСТРА ЕНЕРГЕТИКИ)
19.10.2020 11:32

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проєкту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Змін до Методики обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії»

І. Визначення проблеми

Станом на сьогодні питання обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії визначено Методикою обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії, затвердженою наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 06.02.2018 № 87, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 02.04.2018 за № 392/31844 (далі – Методика).

З 1 липня 2019 року відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» запроваджено новий ринок електричної енергії, разом з тим, розроблені та затверджені нормативно-правові акти, які, в тому числі, регулюють питання перетікання реактивної електроенергії, а саме:

набрали чинності Правила роздрібного ринку електричної енергії (далі – Правила), затверджені постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14.03.2018 № 312, пунктом 4.33 яких передбачено, що Споживачі, електроустановки яких приєднані до мереж, що належать оператору системи, вносять плату за перетікання реактивної електричної енергії на поточний рахунок оператора системи відповідно до умов договору про надання послуг з компенсації перетікань реактивної електричної енергії, який може бути додатком до договору споживача про розподіл (передачу) електричної енергії;

втратила чинність постанова НКРЕКП від 19.11.2015 № 2810 «Про затвердження Порядку розрахунку середньої закупівельної ціни на електричну енергію ліцензіатами, що здійснюють господарську діяльність з постачання електричної енергії на закріпленій території», що визначала порядок розрахунку середньої закупівельної ціни на електричну енергію ліцензіатами, які здійснюють господарську діяльність з постачання електричної енергії на закріпленій території за розрахунковий період, за допомогою якого і здійснюється визначення середньої закупівельної оптової ринкової ціни на електроенергію в чинній Методиці обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії, та набранням чинності постанови НКРЕКП від 05.10.2018 № 1177 «Про затвердження Порядку формування цін на універсальні послуги», за допомогою якого НКРЕКП і запропоновувало визначати плату за споживання реактивної електроенергії;

набрав чинності Кодекс систем розподілу, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14.03.2018 № 310, пунктом 4.1.3 якого передбачено, що Приєднання електроустановок до електричних мереж не має

UB
Міністерство енергетики України
№26/1.2-4.6-22133 від 19.10.2020
БУСЛАВЕЦЬ Ольга (ПЕРШИЙ ЗАСТУПНИК МІНІСТРА ЕНЕРГЕТИКИ)
19.10.2020 11:32

призводити до порушення нормативних вимог щодо надійності електропостачання та якості електричної енергії для Користувачів (у тому числі вимоги щодо дотримання нульового перетоку реактивної потужності при приєднанні Користувачів потужністю вище 50 кВт).

У зв’язку цим редакція Методики потребує перегляду.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	–	+
Держава	+	–
Суб’єкти господарювання	+	–
У тому числі суб’єкти малого підприємництва	–	+

За допомогою ринкових механізмів проблема не може бути розв’язана, оскільки питання розрахунку плати за перетікання реактивної електроенергії може бути врегульоване лише шляхом прийняття відповідних змін до нормативно-правового акта Міненерговугілля.

Чинні регуляторні акти не можуть врегулювати визначену проблему, оскільки величина плати за перетікання реактивної електроенергії на межі розділу електромереж згідно з Правилами, визначається оператором системи відповідно до Методики, а Методика встановлює порядок обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії між енергопостачальником і непобутовими споживачами.

ІІ. Цілі державного регулювання

Ціллю державного регулювання є впорядкування взаємовідносин між оператором системи та непобутовими споживачами електроенергії шляхом приведення положень Методики у відповідність з вимогами чинного законодавства, які, в свою чергу дозволять вирішити питання забезпечення електромагнітної збалансованості електроустановок непобутових споживачів, компенсації реактивної потужності, обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії, зниження втрат активної електроенергії та забезпечення рівнів напруги в електромережах згідно з нормативними показниками.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Затвердження змін до Методики	Впровадження регуляторного акта дозволить привести у відповідність з вимогами чинного законодавства обов'язкові норми щодо процедури проведення розрахунку плати за перетікання реактивної електроенергії між оператором системи та непобутовими споживачами, які, в свою чергу, обумовлені забезпеченням надійності функціонування ОЕС України та безаварійного електропостачання для непобутових споживачів
Збереження чинного способу регулювання	Залишення в дії чинної Методики та неврахування змін у законодавстві, що відбулись з часу її прийняття, призведе до невизначеності процедури нарахування плати непобутовим споживачам за перетікання реактивної електроенергії, можливих скарг з питань правомірності нарахування плати суб'єктами господарювання і прогнозованого скасування Методики. Незастосування змін до Методики призведе до припинення використання в розрахунках за перетікання реактивної електроенергії Методики, що, в свою чергу, призведе до погіршення надійності електропостачання і показників якості електроенергії (рівнів напруги в основній та розподільчій електромережах), збільшення втрат активної електроенергії. Відсутність компенсації реактивної електроенергії призведе до необхідності суттєвої реконструкції технологічного обладнання електричних мереж: заміни ліній електропередачі для збільшення її перетину, заміни трансформаторів для збільшення їх потужності, встановлення потужних централізованих засобів компенсації реактивної потужності тощо.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Затвердження змін до Методики	Відповідність Методики термінам і положенням чинних нормативно-правових актів.	Відсутні

	Уникнення спірних питань між споживачами електричної енергії та операторами системи щодо нарахування плати за перетікання реактивної електроенергії	
Збереження чинного регулювання	Відсутні	Незастосування змін до Методики призведе до припинення використання в розрахунках за перетікання реактивної електроенергії Методики, що, в свою чергу, призведе до погіршення надійності електропостачання і показників якості електроенергії (рівнів напруги в основній та розподільчій електромережах), збільшення втрат активної електроенергії. Відсутність компенсації реактивної електроенергії призведе до необхідності суттєвої реконструкції технологічного обладнання електричних мереж: заміни ліній електропередачі для збільшення її перетину, заміни трансформаторів для збільшення їх потужності, встановлення потужних централізованих засобів компенсації реактивної потужності тощо.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Дія регуляторного акта на сферу інтересів громадян не поширюється.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великий	Середній	Малий	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	32*	-	-	-	32
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	100	-	-	-	100

*організації, що мають ліцензію на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії

Слід зазначити, що інші суб'єкти господарювання, що мають договірну потужністю 50 кВт та вище, задіяні в розрахунках за перетікання реактивної електроенергії, але не несуть витрат, пов'язаних із впровадженням зазначених змін

Вид альтернативи	**Вигоди**	**Витрати**
Затвердження змін до Методики	Визначення чіткого механізму нарахування плати за перетікання реактивної електроенергії. Уникнення спірних питань між споживачами електричної енергії та операторами системи щодо нарахування плати за перетікання реактивної електроенергії	Витрати операторів системи на зміну програмного забезпечення відсутні. Не вплине на плату споживачів за перетікання реактивної електроенергії
Збереження чинного регулювання	Відсутні	Унеможливлює здійснення операторами системи розрахунку плати за перетікання реактивної електроенергії через невідповідність Методики положенням чинних нормативно-правових актів

Сумарні витрати за альтернативами	**Сума витрат, гривень**
Альтернатива 1. Витрати за альтернативою не передбачено, оскільки розрахунки плати для непобутових споживачів за перетікання реактивної електроенергії як за чинною Методикою, так і після внесення змін, проводяться відповідно до вимог чинного законодавства оператором системи	Відсутні
Альтернатива 2. Витрати за альтернативою не передбачено, оскільки розрахунки плати для непобутових споживачів за перетікання реактивної електроенергії як за чинною Методикою, так і після внесення змін, проводяться відповідно до вимог чинного законодавства оператором системи	Відсутні

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	**Бал результа-тивності (за чотири-бальною системою оцінки)**	**Коментарі щодо присвоєння відповідного бала**
Затвердження змін до Методики	4	Цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть, що дозволить ефективно здійснювати розрахунок плати за перетікання реактивної електроенергії та створить умови для підвищення надійності роботи ОЕС України)
Збереження чинного регулювання	1	Проблема залишиться не вирішена, що не дозволить повною мірою проводити розрахунки за перетікання реактивної електроенергії та підтримувати рівень компенсації за перетікання реактивної електроенергії

Рейтинг результатив ності	**Вигоди (підсумок)**	**Витрати (підсумок)**	**Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу**
Затвердженн я змін до Методики	Забезпечення відповідності термінам і положенням чинних нормативно-правових актів	Відсутні	Дає змогу дотримуватись вимог чинного законодавства, забезпечити розрахунок плати за перетікання реактивної електроенергії непобутовими споживачами
Збереження чинного регулювання	Відсутні	Унеможливлює здійснення операторами системи розрахунку плати за	Неврегульованість на державному рівні процедури нарахування плати

		перетікання реактивної електроенергії через невідповідність Методики положенням чинних нормативно-правових актів	за перетікання реактивної електроенергії для непобутових споживачів

Рейтинг	**Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи**	**Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта**
Затвердження змін до Методики	Приведення у відповідність Методики з термінами і положеннями чинних нормативно-правових актів	Ризики відсутні
Збереження чинного регулювання	Чинна Методика не враховує зміни в законодавстві, що відбулись з часу її прийняття, що, в свою чергу, призведе до невизначеності процедури нарахування плати непобутовим споживачам за перетікання реактивної електроенергії	-

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Проєктом наказу передбачено врегулювання питання приведення у відповідність з вимогами чинного законодавства обов’язкових норм Методики щодо процедури проведення розрахунку плати за перетікання реактивної електроенергії між оператором системи та непобутовими споживачами, які в свою чергу обумовлені забезпеченням надійності функціонування ОЕС України та безаварійного електропостачання для непобутових споживачів.

Так, проєкт наказу врегулює такі питання:

розрахунки між споживачами та оператором системи (як того вимагають Правила роздрібного ринку електричної енергії), а не енергопостачальником;

визначення плати за реактивну електроенергію відбуватиметься згідно з Порядком формування цін на універсальні послуги, затвердженим постановою НКРЕКП від 05.10.2018 № 1177 замість постанови НКРЕКП від 19.11.2015 № 2810 «Про затвердження Порядку розрахунку середньої закупівельної ціни на електричну енергію ліцензіатами, що здійснюють господарську діяльність з постачання електричної енергії на закріпленій території», яка втратила чинність;

критерій залучення споживачів до розрахунків за перетікання реактивної електроенергії збільшено до 50 кВт відповідно до вимог пункту 4.1.3 Кодексу систем розподілу який передбачає дотримання нульового перетоку реактивної потужності при приєднанні Користувачів потужністю вище 50 кВт.

Механізмом, який забезпечить розв'язання проблематики, є прийняття регуляторного акта, що дозволить забезпечити впорядкування взаємовідносин між оператором системи та непобутовими споживачами з питання визначення плати за перетікання реактивної електроенергії, компенсації реактивної потужності, зниження втрат активної електроенергії та забезпечення рівнів напруги в електромережах.

Для впровадження цього регуляторного акта Міненерго має погодити його із заінтересованими органами та подати на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади не передбачаються.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта не обмежується у часі, що дасть можливість розв'язати проблеми та досягти цілей державного регулювання.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Показниками результативності акта є:

1 Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюється дія акта: 32 суб'єктів господарювання.

2. Розмір коштів і час, які витрачатимуть суб'єкти (об'єкти) електроенергетики на виконання вимог регуляторного акта - не зміниться.

3. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання стосовно основних положень регуляторного акта – високий.

Проект розміщено на офіційному веб-сайті Міненерго за посиланням: http://mpe.kmu.gov.ua/.

4. Розмір надходжень до державного бюджету - не зміниться.

5. Кількості скарг з питань правомірності нарахування плати за перетікання реактивної електроенергії від суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта – зменшиться.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Базове відстеження результативності акта здійснюватиметься через один рік після дня набрання чинності проекту регуляторного акта.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта буде проведено через два роки з дня набрання ним чинності.

Періодичні відстеження планується здійснювати раз на кожні три роки починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися Міністерством енергетики України статистичним методом – шляхом аналізу форм статистичної звітності (38-, 39-, 49-енерго), звітності щодо розгляду звернень.

В. о. Міністра енергетики України **Ольга БУСЛАВЕЦЬ**

_____2020 р.